

Vlaamse jeugddocumentaires:

IN DE KLAS EN OP DE KAART

Voor een klasgroep zijn jeugddocumentaires gedroomd werkmateriaal. Ze openen deuren en brengen leerlingen oog in oog met lotgenoten uit hun eigen wereld. Dat mag je heel letterlijk nemen. Vijf nieuwe, Vlaamse Ket & Doc-films laten heel bijzondere maar herkenbare kinderen 'van bij ons' aan het woord. **Gert Hermans**

Over de auteur

GERT HERMANS

is redacteur en publicist voor JEF (het aanspreekpunt voor iedereen die te maken heeft met jeugd, film en nieuwe media, op school of in de vrije tijd).

Ket & Doc is een opleidingstraject voor filmmakers, een reeks workshops waarin Vlaamse regisseurs begeleid worden bij het maken van een jeugddocumentaire. Het project werd opgestart in 2018 en zorgde onlangs voor vijf gloednieuwe korte docu's. Die gingen in première tijdens het JEF-festival en werden uitgezonden op Ketnet. De films bekijken de wereld 15 minuten lang door de ogen van een kind. Al hun verhalen zijn "echt gebeurd".

De films behandelen thema's die het jonge publiek aanporren tot een gesprek. Die urgentie is eigen aan het genre. "We gaan moeilijke thema's niet uit de weg. Afscheid nemen, vragen over gender, verhalen van kinderen in de psychiatrie, ... deze documentaires bieden een open blik op de wereld," zegt Annemie Gulickx, netmanager van Ketnet.

EEN ENORME ONTPLOFFING

Zo gaat *Yaren en de zon* over een meisje dat vertrekt op rouwkamp, een zomerkamp voor kinderen die een dierbaar persoon hebben verloren, en daar een nieuwe BFF vindt. Regisseurs Renate Raman & Joren Slaets: "Op kamp gaan met deze meisjes was intens: de trieste momenten waren extra triest en de leuke momenten waren extra leuk - alle emoties waren extreem. Maar na elk kort, heftig moment van verdriet, zijn de meisjes weer net zoals alle andere kinderen." Voor *Boos* bezocht Frederike Migom de afdeling Kinderpsychiatrie in een Brussels ziekenhuis. De bewoners vertellen haar hoe ze zich voelen bij hun grenzeloze boosheid, die door de buitenwereld zelden wordt begrepen. "Kinderen krijgen te maken met verwarrende gevoelens die ze moeilijk begrijpen. Al die verwarring kan resulteren in een woedeaanval, zoals een ontploffing. En als die gevoelens heel sterk

zijn, is de ontploffing enorm." Gedwongen door de omstandigheden maakte de regisseur enkele boeiende vormkeuzes, die de film nog impactvoller maken.

CRUCIALE MOMENTEN

In jeugddocumentaires treffen we personages vaak op een cruciaal moment in hun leven. Dat geldt ook voor Emily, de jongste telg uit een Texaanse jagersfamilie. In *Hertenkoorts* is de tijd gekomen om haar eerste jachttrofee te scoren. Maar Emily weet niet zeker of ze daar al klaar voor is. Regisseurs Griet Goelen & Louise Van Assche: "De combinatie 'kinderen en wapens' ligt bij ons heel gevoelig. Maar in Texas wordt de jachtcultuur als familietraditie van generatie op generatie doorgegeven. Jongens leren jagen op jonge leeftijd. Wij vonden een meisje aan de vooravond van dat belangrijke ritueel. Dat maakt ons verhaal extra bijzonder."

25221 Neg Em 34455

32

25221 Neg Em 34455

33

Ook Thom staat voor een beslissende keuze. Zijn beste vriend is Stoffel, een oude pony. Maar Thom wordt stilaan te groot voor Stoffel. Binnenkort moet hij een ander paard kiezen. Zaïde Bil & Sébastien Segers maakten van *Thom & Stoffel* geen portret van een jongen met een beperking. "We laten Thom zien zoals hij is. Hij leeft erg in het 'hier en nu'. Thom denkt niet aan gisteren of aan morgen, maar heeft plezier in het moment zelf. En hij gaat op een bijzondere manier met dieren om." Ook in *Jules & ik* zijn er grote veranderingen op til. Roos heeft een zus die vroeger haar broer was. Thuis gaat er veel aandacht naar Jules, die zich voorbereidt op haar transitie. Anne Ballon: "Ik wilde een film maken over een transgender persoon door de ogen van een familielid. Want zo'n transitie, dat doe je met z'n allen, met het hele gezin."

UITNODIGING TOT GESPREK

Voor jonge kijkers die zelf voor cruciale keuzes staan en volop hun identiteit ontdekken, klinken deze verhalen als een uitnodiging tot een gesprek. Leerkrachten krijgen daarbij hulp aangeboden via (gratis) lesfiches van JEF, of nog leuker ... via

de regisseurs zelf. Je kan hen uitnodigen om online met de leerlingen in dialoog te gaan en hen uitvragen over het thema en de manier waarop de film gemaakt werd. Je kan zelfs een workshop boeken waarin leerlingen zich verdiepen in alle stijlen en technieken van de documentaire. Praktische info over al deze mogelijkheden krijg je op de website van JEF of via een mailtje naar boekingen@jeugdfilm.be.

KETNET MEE AAN BOORD

Ket & Doc is erin geslaagd om jeugd-documentaires in Vlaanderen op de kaart te zetten. Jarenlang keken we met jaloerse blikken naar onze noordburen, de pioniers in het genre. Voor de lancering van Ket & Doc werd het Nederlands model aandachtig bestudeerd en twee cruciale elementen werden daaruit overgenomen. Enerzijds bleek de inbreng van de Nederlandse tv-omroepen, die documentaires een budget en een publiek bieden, cruciaal. Daarom werd Ketnet overtuigd om mee aan boord te stappen. Anderzijds was ook het opleidingstraject belangrijk. In België wordt dat door het VAF verzorgd. Er werd ook een belangrijke stap toege-

voegd aan de procedure: op het einde van de rit worden de films in ruwe versie voorgelegd aan een kinderpanel, dat de makers adviseert over de *finishing touch*. Dat heeft z'n vruchten afgeworpen. De films uit de eerste twee edities werden vertoond in scholen, ze waren te zien op Ketnet en in de bioscopen en ze reizen langs de internationale jeugdfilmfestivals. Het idee dat je documentaires kunt maken voor een jong publiek werkt aanstekelijk. Momenteel werken diverse Vlaamse producenten aan korte en zelfs lange documentaires voor kinderen. Intussen staat de derde editie van Ket & Doc in de startblokken. Binnenkort gaan opnieuw vijf filmmakers aan de slag met een nieuwe reeks verhalen.

Ket & Doc

Meer weten over Ket & Doc? Op de website van JEF vind je meer info: <https://professionals.jeugdfilm.be/nl>. Ket & Doc is een samenwerking tussen VAF, Ketnet en JEF, met steun van het Mediafonds van Vlaams Minister van Media Benjamin Dalle.